УДК 783.24:271.2-5(476)“15/17”

Манадыйныя песнапенні беларуска-ўкраінскіх Ірмалагіёнаў і праблема іх аднаўлення

Жукоўская І. І.
Установа адукацыі «Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П. М. Машэрава», Віцебск

Музычнае жыццё Вялікага Княства Літоўскага адлюстравана ў разнастайных богаслужбовых кнігах. Вывучэнне ўзораў гімнаграфіі, якія прадстаўлены ў натаваных рукапісных крыніцах, звязана з прачытаннем музычна-паэтычных тэкстаў і дэшыфроўкай нотнага запісу, які выйшаў з ужытку і забыты. Як вядома, у Ірмалагіёнах канца XVI – XVIII стагоддзя песнапенні запісаны кіеўскай пяцілінейнай натацыяй, прачытанне якой, на першый погляд, дае магчымасць хутка аднавіць старажытныя манадыйныя распевы. Але складаная эвалюцыя гэтай сістэмы фіксацыі абумовіла шматлікасць трактовак ноталінейных тэкстаў Ірмалагіёнаў. У артыкуле прыводзіцца паслядоўнасць расшыфроўкі і рэканструкцыі аднагалосых песнапенняў, сфармуляваны прынцыпы прачытання складаных фрагментаў нотнага тэкста.

Ключавыя словы: *Ірмалагіёны, рукапісныя крыніцы, манадыйныя песнапенні, музычна-паэтычныя тэксты, кіеўская пяцілінейная натацыя, знаменная натацыя.*

Monodic Chants of Belarusian and Ukrainian Irmologions and the Issue of their Revival

Zhukovskaya I. I.
Educaional Establishment «Vitebsk State P. M. Masherov University», Vitebsk

He music domain of life in the Grand Duchy of Lithuania is relected in various religious scripts. The study of hymnography samples which can be found in handwriten sources is linked to the study of poeic musical texts and to deciphering of musical notaion which is long forgoten and out of use. In Irmologions of the late XVI – XVIII centuries the cants are writen in t from of 5-line Kiev notaion which appears to provide a way to promptly reconstruct the ancient monodic chants. However, the complex history of evoluion of this from of notaion lead to diferent interpretaions of the line notated texts of Irmologions. The aricle ofers the sequence for deciphering and reconstrucion of monodic chants and the principles for reading complex fragments of notes.

Key words: Irmologions*, handwriten sources, monadic chants, poeic musical texts, ive-line Kiev notaion, neumes notaion.*